

Školský vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ

Názov školského vzdelávacieho programu: Škola pre teba

Motivačný názov: „Čo robíme dnes, odráža sa v budúcnosti“.

Stupeň vzdelania: ISCED 1

Dĺžka štúdia: 4 roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, Kamenná 1, Sokol'

Riaditeľ školy: Mgr. Ladislav Petras

Koordinátor: Mgr. Ladislav Petras, riaditeľ školy

Ďalšie kontakty: telefón: 055/6986061

e-mail: zssokol1@gmail.com

Zriadovateľ

Obecný úrad Sokol', Kostolianska 159/10, 044 31 Sokol'

IČO: 003240752

Zastúpenie: Ing. Martina Dutková PhD., starostka obce

Kontakty: telefón: 055/7290470

www.obecsokol.sk

Platnosť dokumentu od: 1. septembra 2009

Mgr. Ladislav Petras
riaditeľ školy

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenávanie inovácie, zmeny, úpravy
Revidovanie	1.9.2010	Doplnenie učebných osnov pre 3. roč. Školské učebné plány kap. 5
Revidovanie	14.9.2011	Doplnenie časti 2.3.: Požiadavky na zamestnancov školy
	14.9.2011	Doplnenie poznámok
Revidovanie	1.11.2015	Úvodná strana
Revidovanie	1.9.2016	Veľkosť školy – 1.až 4. ročník v jednej triede. Škola poskytuje úplné prim. vzdelávanie ISCED 1.
Revidovanie	1.11.2015	Charakteristika ped. zboru
Revidovanie	1.9.2016	Finančná gramotnosť
Revidovanie	1.9.2016	Rámcový učebný plán + doplnenie poznámok.
Revidovanie	1.9.2016	Odkaz na učebné osnovy a nové vzdelávacie štandardy.
Revidovanie	14.9.2017	Charakteristika ped. zboru
Revidovanie	1.9.2017	Dlhodobé projekty
Revidovanie	1.9.2017	Prestavba šatne a soc. zariadení
Revidovanie	14.2.2018	Výpočtová technika
Revidovanie	1.9.2017	Obnovenie školskej knižnice
Revidovanie	12.9.2018	Vybavenie školy telocvičným náradím

1. Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Základná škola v Sokoli je neplnoorganizovaná základná škola s 1.,2.,3. a 4. ročníkom v jednej triede. Poskytujúca neúplné primárne vzdelávanie ISCED 1 .

Škola sa nachádza na prízemí jednopodlažnej budovy so samostatným vstupom. V priestoroch nadstavby sa nachádzajú nájomné byty, ktoré majú riešené samostatné vstupy. Škola je umiestnená na začiatku obce v krásnom prostredí pod lesom. Súčasťou areálu základnej školy je školský dvor, ktorý je za budovou školy a jedáleň, ktorá je priamou prístavbou školy.

1.2 SWOT analýza školy

Silné stránky

v ľudskom potenciáli- výborné medziľudské vzťahy, ochota pracovníkov školy ku zmenám, ochota angažovať sa aj po vyučovacom procese, prepojenie činnosti medzi školou a obcou

v materiálnom vybavení- od februára 2018 moderné vybavenie školy počítačovou technikou - zmodernizovanie edukačných technológií. V marci 2017 boli opravené šatne a soc. zariadenia. Učebne boli vybavené novými lavicami a stoličkami. V máji 2017 bola vytvorená školská knižnica. V septembri 2018 vybavenie školy telocvičným náradím.

v pedagogickom procese- kvalifikovanosť pedagógov. Vo vyučovacom procese využívanie moderných technológií.

v ostatných faktoroch- dobrá spolupráca s MŠ, vhodné využitie priestorov (ústna hygiena), pravidelné zapájanie sa kultúrnych podujatí obce (Deň matiek, Posedenie so seniormi, Stretnutie pod Balkom), dodržiavanie školských akcií (Vianočná akadémia, Toto dokážem ja).

Slabé stránky

v materiálnom vybavení- absencia priestorov pre telocvičňu.

v pedagogickom procese-absencia telocvične

v ostatných faktoroch- slabšia disciplinovanosť súčasnej populácie

Riziká

pre našu školu- demografický pokles populácie

pre školstvo- zavádzanie zmien za pochodu

pre rodičov- pracovná preťaženosť, nedocenenie práce školy

pre učiteľov- uvoľnenie morálky žiakov, zneužívanie dobrých vzťahov učiteľ-žiak zo strany žiakov, narastajúca agresivita

Príležitosti

pre našu školu- možnosť prezentácie práce školy a žiakov

pre žiakov- rozvoj individuálnych záujmov, kvalitné vzdelanie

pre rodičov- návšteva školských akcií , obecných akcií v spolupráci s našou školou

pre učiteľov- celoživotné vzdelávanie

1.3 Charakteristika žiakov

Základnú školu navštevujú deti z obce. Po ukončení neúplného primárneho vzdelania žiaci v štúdiu pokračujú v spádových obciach Kostol'any nad Hornádom alebo v Družstevnej pri Hornáde. Pri problémových deťoch, deťoch s poruchami učenia a správania spolupracuje škola s Centrom pedagogicko-psychologickej poradne v Košiciach.

1.4 Charakteristika pedagogického zboru

Vzhľadom na zameranosť školy, jej veľkosť a počet žiakov, charakteristika pedagogického zboru je nasledovná:

Vedúci pedagogický zamestnanec:

Mgr. Ladislav Petras – riaditeľ a učiteľ ZŠ

Pedagogickí zamestnanci:

Mgr. Stanislav Stronček -učiteľ náboženskej výchovy

Mgr. Slávka Gáboriková - učiteľka anglického jazyka a výchovných predmetov

Mgr. Slávka Gáboriková – ŠKD

Nepedagogickí pracovníci:

Andrea Slováková - školníčka a upratovačka

Ciele ako ich definuje nový školský vzdelávací program nie je možné dosiahnuť bez profesionálne pracujúcich pedagógov. Preto kladieme dôraz na profesionálnu prácu pedagógov a vytvárame k tomu aj potrebné zázemie. Pedagógovia si dopĺňajú vzdelanie, pracujú s deťmi i vo voľno-časových aktivitách, pripravujú pre žiakov školy v prírode, súťaže, karnevaly, turistické vychádzky, dbajú o estetizáciu prostredia triedy i školy.

1.5 Dlhodobé projekty

KOZMIX – projekt zameraný na moderné vyučovanie. V plnom rozsahu využívaný od šk. roka 2017/2018.

Mala finančná akadémia

Misia modrá planéta – projekt zameraný na environmentálnu výchovu.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi je na veľmi dobrej úrovni. Rodičia sa zúčastňujú aktivít usporiadaných školou ako Vianočná akadémia, Akadémia ku Dňu matiek, otvorených hodín, posedenie so seniormi. Pri týchto aktivitách úzko spolupracujeme aj s našou **materskou školou**, ktorá sa zúčastňuje na spoločných aktivitách: - návšteva bývalých predškolákov v ZŠ

- Spoločné divadelné predstavenia
- Mikuláš
- Sánkovačka
- Deň Zeme
- Deň matiek
- MDD
- Janská noc- pasovanie prvkov

Spolupracujeme s **Centrom pedagogicko-psychologickej poradne** v Košiciach. Žiaci, ktorí majú problémy s učením alebo správaním sú po dohode so zákonným zástupcom žiaka odoslaní na pedagogicko-psychologické vyšetrenie. O výsledkoch vyšetrenia je škola informovaná a po prípadnom priamom kontakte .

Vzhlľadom k tomu, že sme aktívna škola, ktorá sa snaží dostať do povedomia širokej verejnosti spolupracujeme s **Klubom dôchodcov** pri príprave programu „Stretnutie so seniormi.“

Veľmi dobrú spoluprácu máme aj s **Farským úradom v Kostol'anoch** .

1.7 Priestorové a materiálo- technické podmienky školy

Škola má k dispozícii 1 bežnú učebňu s postačujúcim materiálnym vybavením (nové lavice, tabuľa, stoličky, skrinky, interaktívna tabuľa), v ktorých sú spojení žiaci štyroch ročníkov a jednu moderne vybavenú učebňu výpočtovej techniky. Učebňa je veľká a slúži aj ako spoločenská miestnosť pri premietaní projekcii, besied. Táto učebňa nám umožňuje plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Na posilnenie čitateľskej gramotnosti nám slúži nová knižnica.

Vybavenie kabinetu nie je postačujúce, je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z prvotného vybavenia školy. Škola je vybavená aj modernými učebnými pomôckami- predovšetkým čo sa týka informačno-komunikačných technológií, čo umožňuje tvorivé a efektívnejšie vyučovanie. Pri obnove učebných pomôcok sú nápomocní rodičia a sponzori školy, obecný úrad.

Absentuje telocvičňa - žiaci využívajú chodbu školy, vybavenú telocvičným náradím, školský dvor alebo viacúčelové ihrisko v obci, ktoré v zime slúži aj ako klzisko.

1.8 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie tried a chodieb školy za ktoré zodpovedajú pedagogickí zamestnanci. Na úprave školského dvora sa podieľa náš údržbár. O akciách školy sú žiaci i verejnosť obce informovaní na informačnej tabuli umiestnenej vo vestibule školy

a vyhlasovaním v obecnom rozhlase. Taktiež informácie poskytuje aj webová stránka obce a školy.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Požiadavkami na bezpečnosť a hygienu pri práci sa zoberajú dokumenty školy:
* Školský poriadok školy, Organizačný poriadok, Prevádzkový poriadok

Požiadavky na bezpečnosť a hygienu žiakov

Žiaci sú na prvej triednickej hodine informovaní o pravidlách bezpečnosti v škole, o ich právach a povinnostiach. Taktiež aj na prvej hodine informatickej výchovy sú žiaci oboznámení o správaní v počítačovej učebni- bezpečnosti práce a postupmi pri práci. Žiaci sú ďalej pravidelne oboznamovaní o bezpečnosti správania a zdravotno-hygienických požiadavkách (oblečenie, obutie, stravovanie, pitný režim) pred každou exkurziou, výletom a aktivitou mimo školy.

Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pedagogických a prevádzkových zamestnancov

Každý nový pracovník sa pri nástupe do zamestnania preukáže potvrdením o zdravotnej spôsobilosti, ktoré bude obnovené každé tri roky. Podľa tabuľky pridelenia ochranných pracovných prostriedkov musia tieto používať všetci zamestnanci ktorých sa to týka. Vedenie školy zabezpečí týmto zamestnancom náležité ochranné prostriedky. Všetci zamestnanci sú preškolení bezpečnostným technikom . Na začiatku roka sú zamestnanci oboznámení s pravidlami bezpečnosti pri práci, protipožiarnej bezpečnosti a s požiaro-poplachovými smernicami. Všetci sú poučení o používaní elektrospotrebičov a pomôcok.

2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelania)

Školský vzdelávací program našej základnej školy vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu pre 1. stupeň základnej školy, ktorý je podľa nového školského zákona hierarchicky najvyšší cieľovo programový projekt vzdelávania, ktorý zahŕňa rámcový model absolventa, rámcový učebný plán a jeho rámcové učebné osnovy.

Naša základná škola je neplnoorganizovaná. Tvorí ju jedna trieda so štyrmi ročníkmi. Poskytuje neúplné primárne vzdelanie. Kvôli dosiahnutiu úplného primárneho vzdelania žiaci pokračujú v štúdiu v neplnoorganizovanej škole v Kostol'anoch nad Hornádom, alebo v plnoorganizovanej základnej škole v Družstevnej pri Hornáde.

Preto je našim prvoradým poslaním pripraviť žiakov na tento prechod na iné školy a kvalitným a profesionálnym prístupom pedagógov odovzdať deťom vedomosti, zručnosti a návyky primerané ich veku a intelektu.

To, že je naša škola neplnoorganizovaná so spojenými ročníkmi s nižším počtom žiakov má isté klady i nevýhody. Veľkým prínosom našej školy je, že sa môže učiteľ plne a individuálne venovať každému žiakovi. Veľké úspechy dosahujeme aj so slabšie prosperujúcimi žiakmi v spolupráci s rodičmi. Nevýhodou zasa je, že niektorí

slaboprosievajúci žiaci majú v niektorých prípadoch problém sústrediť sa a pracovať samostatne, keď učiteľ venuje pozornosť inému ročníku v triede.

Naša základná škola sa za posledné roky dostáva do povedomia širokej verejnosti. Organizujeme akcie, zapájame sa aj do akcií usporiadaných našou obcou sme dostupní aj na webovej stránke obce (školstvo, spolupracujeme s inými školami, farským úradom, rodičmi a materskou školou).

Výchovno- vzdelávaciu činnosť smerujeme k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.

Vytvoriť také prostredie a atmosféru na vyučovaní, aby každý žiak pocítil potrebu vzdelávať sa pre svoj osobný prospech, aby prejavil svoje schopnosti a zažil úspech bez rozdielu na rodinné a majetkové pomery, sociálne prostredie, rasu.

Vzhľadom k trendu, ktorý je v súčasnosti veľmi aktuálny, **zamerali sme sa na výučbu cudzieho jazyka- anglického jazyka** už od prvej triedy formou disponibilných hodín. Žiaci sa predovšetkým hrovou formou učia základom anglického jazyka, tvoria jednoduché projekty v tomto jazyku a v rámci rôznych vystúpení pre rodičov sa prezentujú piesňami či básňami v anglickom jazyku.

Popri zameraní na cudzí jazyk sme sa **zamerali aj na informatickú výchovu** od prvej triedy. Žiaci sa oboznamujú s počítačom, internetom a prácou v textovom a jednoduchom grafickom editore. Predovšetkým hrovou formou získajú tak naši žiaci informatické vedomosti a zručnosti. Využívame výučbové programy pre deti, ktoré má škola zakúpené a programy, ktoré ponúkajú internetové stánky pre školy. Na výučbu informatickej výchovy máme vhodné personálne i moderné materiálne podmienky.

Keďže naša škola sa nachádza v menšej obci, ktorá má cca 800 obyvateľov chceme v deťoch **budovať kladný vzťah k obci a tradíciám a ľudovým zvykom**. Už v minulom školskom roku sme oživilí spomienky formou folklórnych vystúpení a to „Pochovávanie basy“, „Jak še peče chleb“, či Zahrajme še na luka. Aj naďalej budeme pokračovať v tomto trende a budeme oživovať krásne ľudové zvyky, do ktorých budeme zapájať aj rodičov, starých rodičov a širokú verejnosť obce.

V minulých rokoch sme sa zapojili do projektu environmentálnej výchovy a **aktivít zameraného na ochranu životného prostredia**, Chceme v tomto duchu naďalej pokračovať aj ďalšími formami ochrany prírody ako takej. Budeme pokračovať v zbere papiera a plastov, vrchnákov od plastových fliaš a pridáme k tomu ďalšie aktivity v závislosti od okolností.

Budeme uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v učebnom obsahu, rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni. Budeme zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete.

V rámci rozvoja čitateľskej gramotnosti **rozvíjať naďalej vzťah ku knihe a čítaniu**, usporiadať besedu so spisovateľom a návštevu miestskej knižnice . Zapojiť sa do súťaže s Fragmentáčikom, Klubom mladých čitateľov a s Osmijankom. Pedagogický princíp školy (ciele výchovy a vzdelávania)

Usilujeme sa o **integrovanú, celistvú a osobnostnú výchovu** našich žiakov do popredia stavíme najmä slobodnú výchovu, orientáciu na aktivity žiakov, kolegiálne vedenie školy, rozvoj záujmov žiaka, partnerské vzťahy vo vyučovaní a špecifickosťou je výrazná **participácia rodičov**, zameraná na väčšiu činnosť školy.

Koncepcia našej školy stojí na troch základných princípoch:

1. princíp: PROSTREDIE

K vytvoreniu pozitívnej klímy školy využívame všetky priestory školy, ich usporiadanie a funkčnosť a taktiež i vonkajšie prírodné prostredie v školskom areáli. Zameriavame sa najmä na pozitívnosť sociálneho prostredia a upevňovaniu uvedomenia si zodpovednosti za vlastné zdravie.

Hmotné prostredie:

- využívame moderne vybavenú počítačovú učebňu, žiaci majú k dispozícii riadiacu, organizačnú a reprografickú techniku ako výučbové počítačové systémy, kopírovacie a rozmnožovacie stroje.
- prírodné športovisko v školskom areáli či obecnom – viacúčelovom ihrisku.

Sociálne prostredie:

- rešpektujeme jedinečnosť jednotlivca, t.j. vedíme ho k vyjadrovaniu názorov, k tolerancii voči iným, vstúpujeme prosociálne cítenie a najmä vzťah k prírode a jej ochrane,
- vytvárame optimálnu klímu v triede, príjemné pracovné prostredie vzájomnú úctu, dôveru, uznanie, empatiu a otvorenosť v komunikácii,
- dávame šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť uznanie a úspech.

Zdravé prostredie:

- vedíme žiakov k upevňovaniu zdravia, uvedomenie si zodpovednosti za vlastné zdravie a zdravie svojich spolužiakov a blízkych,
- snažíme sa pôsobiť na žiakov v oblasti správnych stravovacích návykov. Voľbou vhodnej skladby obedov prispievame k racionálnej výžive našich detí,
- počas vyučovania zaraďujeme relaxačné prestávky na školskom dvore.

• 2.princíp: VYUČOVANIE

Princíp vyučovania vnímame ako výber najvhodnejších foriem a metód práce, vytváranie takých vzdelávacích stratégií, prostredníctvom ktorých dochádza k priamemu zapojeniu všetkých žiakov do procesu vzdelávania a výchovy.

Cieľom je, aby aj vedel svoje vedomosti a schopnosti vždy správne použiť, aby bol komunikatívny, flexibilný, tvorivý, samostatný v rozhodovaní, ohľaduplný, vedel si vyhľadávať informácie a povedať svoj názor, vedel prezentovať svoju prácu a vedel pracovať v skupine. Je dôležité, aby pritom poznal cieľ a úlohu.

Veľký dôraz kladieme na **čitateľskú gramotnosť**, rozvoj **vzťahu ku knihe**, vedieť sa orientovať v texte, poznať známych súčasných autorov, ktorí píšú hlavne pre deti napr. na Gabrielu Futovú, Jaroslavu Blažkovú a Romana Brata.

Ďalším cieľom je, aby žiaci dosiahli zvýšenú gramotnosť v oblasti informačno-komunikačných technológií a v anglickom jazyku s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

3. princíp: RODINA

V princípe „rodina“ apelujeme na **spoluprácu s rodičmi** a ich zapájaním do školských i mimoškolských činností. V rôznych blokových vyučovaniach majú sprístupnené podieľať sa vo výchovno-vyučovacom procese, ako pozorovateľ. Viest' rôzne besedy so žiakmi v obore, v ktorom sa pohybujú. Podieľať sa na športových súťažiach, i na školských výletoch, besiedkach, či školských akadémií. V neposlednom rade vnímame za rodinu **obec** ako takú, dobré vzťahy s obcou, zastupiteľstvom a jej občanmi, čím pestujeme u žiakov vlastenectvo k rodnej obci. Podieľame sa na spolupráci v rôznych kultúrnych podujatiach, taktiež ekologická činnosť, vzbudzujeme u žiakov vzťah k tradíciám a zvykom v rodnej obci.

K dosiahnutiu týchto princípov je nevyhnutné:

- odborná spôsobilosť pedagogických zamestnancov, ktorým umožňujeme profesijný a odborný rast v rámci ďalšieho vzdelávania
- spoluprácu s rodičmi a jej skvalitnenie v rámci rôznych akcií- otvorené hodiny, blokové vyučovania, školských akadémií
- spolupráca s verejnosťou a obcou
- spolupráca s inými školami v okolí
- zavedenie nových foriem a metód práce.

2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Zameranie školy

Základná škola v Sokoli je neplnoorganizovanou školou. Keďže trendom je, že počet detí klesá a neplnoorganizované školy sa v mnohých oblastiach Slovenska rušia je naším prvoradým cieľom zachovať školu v Sokoli. Tento aspekt riešime tak, že neustále zvyšujeme kvalitu našej práce. Zavádzame do vyučovania nové trendy, formy a metódy práce. Hravou formou a zážitkom, ktoré sú pre deti tohto veku najprirodzenejšie, učíme deti novým poznatkom. Spolupracujeme s materskou škôlkou a obcou, pre ktorú je tiež prvoradým bodom zachovať školstvo v obci.

Zameranie školy:

❖ na jazyky

Snažíme sa, aby boli deti v kontakte s cudzím jazykom už od prvého ročníka zatiaľ formou krúžku. Anglický jazyk je vyučovaný kvalifikovaným pedagógom. Učenie je deťom veku primerané zamerané na učenie formou hry a zážitku. Deti tak získavajú základné poznatky o anglickom jazyku, stretávajú sa s prvými výrazmi a vetami.

❖ na informatiku

ZŠ v Sokoli má na svoju veľkosť od februára 2018 moderne vybavenú počítačovú učebňu - tablety pripojené na WIFI, nainštalovaný funkčný vzdelávaci softvér korešpondujúci so ŠTVP, k dispozícii je moderné farebné multifunkčné zariadenie. Účasťou na projekte v školskom roku 2014/2015 sme získali interaktívnu tabuľu, ktorá je nainštalovaná priamo v učebni, kde prebieha edukačný proces s podporou AITEC a KOZMIX..

Preto sme sa zamerali na informatickú výchovu a v tomto roku vyučujeme podľa variantu s informatickou výchovou. Od prvého ročníka sme zaviedli predmet informatická výchova, na ktorom sa deti učia základom práce na počítači v grafickom editore a formou výukových programov získavajú nové informácie.

❖ na čitateľskú gramotnosť

Prvoradou úlohou na prvom stupni základnej školy je zvládnuť čítanie a porozumieť pritom textu. Aby deti mali radosť z čítania pripravujeme pre ne akcie zamerané na prácu s textom a s knihou, v rámci Marca- Mesiaca knihy. Tvoríme projektové vyučovania, v roku 2017 sme zriadili rozsiahlu knižnicu, venujeme sa súčasným detským autorom kníh v rámci možností.

❖ na ekológiu

V súvislosti so zapojením do eko projektu Misia modrá planéta chceme žiakov naučiť ekologicky cítiť, separovať odpad, chrániť si životné prostredie a čistiť vodné toky v obci.

❖ na ľudové zvyky a tradície v obci

Predovšetkým v rámci voľno-časových aktivít chceme u detí oživiť význam ľudových zvykov a tradícií hlavne počas Vianočných a Veľkonočných sviatkov a zamerať sa na tieto tradície v slohovej zložke slovenského jazyka a čítania. V prvom ročníku zavádzame s nadväznosťou na prírodovedu Regionálnu výchovu.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odborného vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

2.3 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Zameranie našej školy a dosiahnutie jej základných princípov je možné len na základe odbornej spôsobilosti pedagogických zamestnancov. Sme si vedomí, že ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov má veľký dopad na celkovú úroveň a kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu, preto učiteľom umožňujeme odborný rast v rámci ďalšieho vzdelávania. Vzhľadom na zameranie našej školy je potrebné zvýšiť kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov hlavne v oblasti IKT a cudzích jazykov.

Úlohy a ciele v oblasti kontinuálneho vzdelávania sa realizujú podľa Plánu kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov školy.

2.4 Profil absolventa

Naším cieľom je vytvoriť žiaka:

- ktorý bude robiť dobré meno našej škole, bude rovnocenným partnerom pre žiakov v plnoorganizovaných školách (častým a mylným názorom je, že žiaci z neplnoorganizovaných škôl v spojených ročníkoch nie sú vedomosťami na takej úrovni, ako žiak z plno-organizovanej školy) ,
- ktorý bude ovládať základy anglického jazyka,
- bude vedieť využiť počítač na vlastné sebavzdelávanie a vyhľadávanie si informácii na internete,
- bude si vážiť ľudové zvyky a tradície svojej obce,
- bude samostatný a zodpovedný,

- bude vedieť komunikovať a vyjadrovať sa súvisle a kultivovane i v písomnom prejave,
- bude vedieť porozumieť prečítanému textu a vedieť ho reprodukovať,
- bude mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov,
- bude vedieť vytvárať jednoduché projekty ,
- bude tolerantný a ohľaduplný k iným

2.5 Pedagogické stratégie

Sú to spoločné postupy na úrovni školy, uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho, ktorými škola cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov:

2.5.1 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- na praktických príkladoch blízkyh žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia,
- posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu
- uplatňujeme individuálny prístup
- motivujeme k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia
- na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať,
- organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- učíme práci s chybou
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie

2.5.2 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- podporujeme kritiku a sebakritiku

- učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v miestnej tlači , web, ppt. prezentácii, apod.
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v nepríjemných situáciách.
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie.
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a non verbálnej komunikácii.
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní, v komunitných kruhoch
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie, večierky, akcie školy

Ideme príkladom – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikujeme na kultúrnej, úrovni, svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

2.5.3 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedíme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky

Ideme príkladom – sami sa zaujíname o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

2.5.4 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov –projekty, webová stránka, prezentácia a pod
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. podľa veku žiaka a druhu témy.
 - žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s IKT a interaktívnou tabuľou

- poukazujeme na význam IKT v osobnom i pracovnom živote.

Ideme príkladom: systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania IKT, pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie. Internet kriticky využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

2.5.5 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväžiť jeho uplatnenie v praxi
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích
- predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu

Ideme príkladom: učíme sa sami lepšie, s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole.

2.5.6 Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- už od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov,
- hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov
- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné a diskusné kruhy
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – CPPP
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady
- exkurziami a vychádzkami v meste umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Veľká noc, Vianoce, Lucia
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť

Ideme príkladom: Rešpektujeme právne predpisy, vnútorné normy školy, plníme si príkladne svoje povinnosti. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a v škole. Správame sa k žiakom, ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme, aby sa oni správali k nám.

2.5.7 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií:

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- učíme žiakov pracovať v tímoch
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v triede- ako tíme rôzne role
- učíme žiakov kriticky hodnotiť svoju a tímovú prácu
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spoluprácou možno najlepšie naplňať osobné a spoločenské ciele.
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

Ideme príkladom – podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy. Rešpektujeme prácu, rolu, povinnosti a zodpovednosť ostatných. Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými záujmami. Pomáhame svojim spolupracovníkom, učíme sa od nich, vymieňame si skúsenosti.

2.5.8 Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie
- rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času
- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie
- návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Ideme príkladom: príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

2.5.9 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi

- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastat' sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- využívaním loga a mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy

Ideme príkladom - Sme iniciatívni v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich naše pôsobenie na žiaka, vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiackom i pracovnom kolektíve. Problémy neobchádzame, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich snažíme vyriešiť. Iniciatívne vyhladávame možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia triedy a školy.

2.5.10 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- na škole pracuje spevácky krúžok
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v mimo obce prezentujeme žiakovi umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- exkurziami na pamätne miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám

Ideme príkladom - estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy.

2.6 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní.

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ by sme vychádzali (nemáme integrovaných žiakov) z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

Takýmto žiakom je spravidla:

• žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);

- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom),

- žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme

- žiak s poruchou správania

• **žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia;**

• **žiak s nadaním.**

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch
- Vzájomné počúvanie sa
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedíme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc
- Je potrebné uskutočniť zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia. Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorý vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám. Riaditeľ školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program **obsahuje:**

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok ;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka

- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť informácií zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci (koniec 1. začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie)
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom CPPP
- dodržiavanie zásady všestrannosti (dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie)
- dodržiavanie zásady sústavnosti
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaradovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania CPP

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností

Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

V tomto školskom nemáme integrovaných žiakov.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Základné podmienky vzdelávania žiakov s nadaním v bežných triedach základných škôl(integrované vzdelávanie)

Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky, jedná sa o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením. Zaradenie takéhoto žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu. Pre integrovaného nadaného žiaka je treba vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, prípadne môže postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu,

ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania. Za vypracovanie týchto programov je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušnými odbornými pedagógmi (podľa predmetov, v ktorých sa nadanie rozvíja). Pri tvorbe individuálnych výchovno-vzdelávacích programov spolupracuje so zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov,
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka,
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka.

Vo všeobecnosti sa však dáva prednosť tzv. rozširujúcemu, resp. obohacujúcemu vzdelávaniu, čo znamená:

- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväzné učebné osnovy jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu nadania žiaka možno program priebežne meniť a upravovať. V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe nadaného žiaka s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (nadaného žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo nadaného žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia) musia byť zohľadnené aj tieto potreby a program má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu nedostatkov žiaka.

Vzdelávanie žiakov nadaných:

Volíme také učebné stratégie, ktoré umožňujú rozvoj žiaka v prospech jeho osobnostného maxima, rozvíja jeho talent, nadanie a záujmy. Napr.: diferencované zadávanie úloh v školskej práci, zapájanie do školských kôl súťaží, v prípade úspechu reprezentovanie školy vo vyššíchkolách súťažiach, návšteva rôznej záujmovej činnosti v krúžkoch...

3. Inovované vzdelávacie oblasti a prierezové témy

3.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA ₃

	PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

3.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to **vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a anglický jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

3.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámi s možnosťami kreslenia, tréningovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

3.1.3 Človek a príroda

Vzdelávaciu oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie

porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

3.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

3.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

3.1.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

3.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

3.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu, k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu ako i hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

3.2 Začlenenie prierezových tém

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ -OSR
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU - VMR
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA- ENV
MEDIÁLNA VÝCHOVA- MV
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA MKV
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - DP
REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA - REG
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA - OŽZ
ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ – ČG
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ - FG

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

3.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom predmetu je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Formy uplatnenia:

- ako integrovaná súčasť náboženskej výchovy, prírodovedy, vlastivedy, slovenského a anglického jazyka
- súčasť triednických hodín
- blokov vyučovanie: návšteva polície, návšteva hasičov – beseda

3.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;

- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote

3.2.3 Enviromentálna výchova

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Formy uplatnenia:

- ako integrovaná súčasť vyučovania v prírodovede, vlastivede, pracovnom vyučovaní, slovenskom jazyku, výtvarnej výchove
- blokové vyučovanie v projekte „Vráťme život obecným potokom.“
- súčasť didaktických hier a cvičení v prírode
- zapojenie do projektu Misia modrá planéta

3.2.4 Mediálna výchova

Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi, spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú), schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií. Schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Formy uplatnenia:

- ako súčasť triednických hodín
- ako integrovaná súčasť slovenského jazyka a literatúry, prírodovedy a vlastivedy
- ako súčasť informatickej výchovy

3.2.5 Multikultúrna výchova

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať

Formy uplatnenia:

- ako súčasť triednických hodín
- ako integrovaná súčasť slovenského jazyka a literatúry a vlastivedy
- projektové vyučovanie, vyučovanie v bloku
- mimoškolské aktivity-

3.2.6 Dopravná výchova

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke,
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku v Družstevnej pri Hornáde, alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Formy uplatnenia:

- ako integrovaná súčasť vyučovania v telesnej výchove, prírodovede, vlastivede, slovenskom jazyku, matematike
- blokované vyučovanie: návšteva dopravného ihriska,
- ako súčasť triednických hodín

3.2.7 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

3.2.8 Ochrana života a zdravia

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

CIELE UČIVA

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

OBSAH A REALIZÁCIA UČIVA:

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy :

- didaktické hry (DH)- v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností. Didaktické hry nezamieňame s cvičeniami v prírode v rámci telesnej výchovy -učivo z turistiky. Didaktické hry možno vykonať po ročníkoch - triedach. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy :
- vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzipredmetové vzťahy,
- úlohy objektovej ochrany školy,
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TV,
- príprava učiteľov na proces v DH.

OBSAH TEMATICKÝCH CELKOV V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKOCH

I. Obsahové zameranie v prvom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- naša obec – všeobecná charakteristika;
- evakuácia školy v prípade ohrozenia – postup opustenia školy, miesto zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru;
- signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení;
- horľaviny a ich následky;

b) Zdravotná príprava

- vybavenie domácej lekárničky a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci; nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov;
- ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy;
- privolanie pomoci k zranenému;
- význam symbolu „červený kríž“;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- orientácia v mieste školy a jej okolí;
- určenie svetových strán podľa slnka;
- významné budovy a ich účel – zdravotné stredisko, lekárňu, pošta, telefón; predajňa, železničná a autobusová stanica, miestny úrad;
- historické objekty našej obce – pamätné domy, zrúcaniny, pamätníky, múzeá, galérie;
- poznávanie zelene v okolí obce;
- správanie sa k osamelým zvieratám;

II. Obsahové zameranie v treťom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- možnosti vzniku mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch;
- zoznámenie sa s detskou ochrannou maskou (DM-1, CM3-3/h), určenie veľkosti;
- druhy signálov civilnej ochrany a činnosť žiakov na vyhlásenie varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“;
- evakuácia školy v prípade ohrozenia požiarom;
- protipožiarne stanovište, kde sa nachádza zbor požiarnej ochrany a spôsob jeho privolania;
- nebezpečenstvá pri zaobchádzaní s elektrickým a plynovým zariadením;
- zápalky, zapalovače a horľaviny;

b) Zdravotná príprava

- kedy a kadiaľ do zdravotného strediska;
- správanie sa v čakárni, u lekára a pri školských lekárskech prehliadkach;
- pomoc lekárom chorým a zraneným;
- ochrana pred chorobami, účelné obliekanie;

- ochrana a prvá pomoc pri zistení kliešť'a, uštipnutí zmijou, osou a včelou;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- význam vody v prírode, pitie povrchovej vody;
- jedovaté rastliny, jedovaté huby;
- zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode;
- zvieratá vo voľnej prírode, nebezpečenstvo besnoty;
- značenie turistických chodníkov;

III. Obsahové zameranie v tret'om ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- evakuácia žiakov pri ohrození školy a jej okolia – prírodné katastrofy, živelné pohromy a výhražné správy;
- varovné signály CO a činnosť žiakov pri ich vyhlásení;
- druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlasovania;
- poloha školy, ulice, oboznámenie sa so zdrojmi ohrozenia;

b) Zdravotná príprava

- všeobecné zásady ochrany zdravia aplikované na časti ľudského tela a časti tváre; starostlivosť o chrup;
- hygiena tela, bielizne, šiat;
- správna životospráva – jedlo, spánok, oddych, učenie;
- ošetrovanie a obväzovanie prstov ruky, lakťa, oka, hlavy;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- okolie našej obce, stanovište našej školy;
- orientácia podľa poludňajšieho tieňa;
- približné určovanie významných budov a iných dominánt v okolí podľa svetových strán;
- tvary zemského povrchu – rovina, pahorkatina, vysočina, kopec, hora, úbočie, svah, úpätie;
- chránené územie, objekty a prírodné útvary v obci a jej okolí;

Ročníkový vzdelávací štandard učiva ochrany života a zdravia pre primárne vzdelávanie v základných školách s exemplifikačnými úlohami

Tematický celok: *Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana*

3. ročník

Obsahový štandard:

Naša obec – všeobecná charakteristika. Varovný signál. Povinnosti a činnosti žiakov pri vyhlásení signálov pri vzniku mimoriadnych udalostí. Spôsob evakuácie školy v prípade ohrozenia požiarom. Základné druhy horľavín a ich následky.

Výkonový štandard:

a) *Varovné signály a činnosť žiakov po varovaní*

- Poznať signál „Všeobecné ohrozenie“ a činnosť po jeho vyhlásení.

- Povedz, ako sa dozvieš o hroziacom nebezpečenstve.
- Uved', aký tón vydáva siréna pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.
- Povedz, čím sa líši signál „Všeobecné ohrozenie“ od signálu „Ohrozenie vodou“.
- b) Evakuácia školy v prípade ohrozenia
- Poznať činnosti pri opustení školy v prípade ohrozenia.
- Vymenuj, ktoré materiály v škole, triede sú horľavé.
- Ukáž, kde stojíš v skupine pred odchodom z triedy.
- Povedz, ktorou cestou pôjdeš z triedy po vyhlásení signálu v prípade ohrozenia.
- Uved' príklad, kedy sa evakuuje škola.
- Urči miesto, kde sa v škole nachádza sklad civilnej ochrany.

4. ročník

Obsahový štandard:

Možnosti vzniku mimoriadnych udalostí. Druhy varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Spôsob evakuácie. Detská ochranná maska a jej použitie. Pravidlá správania sa v prípade ohrozenia požiarom. Protipožiarne stanovište. Nebezpečenstvo hroziace pri manipulácii so zápalkami, zapaľovačmi a horľavinami, s elektrickým a plynovým zariadením.

Výkonový štandard:

- a) Mimoriadne udalosti – možnosti vzniku
- Poznať riziká, ktoré ohrozujú život, zdravie, majetok.
- Charakterizuj svojimi slovami pojem mimoriadna situácia, udalosť.
- Povedz aspoň dve možnosti vzniku mimoriadnej udalosti v prírode a na objektoch.
- Povedz, kde v blízkosti školy a tvojho bydliska môže dôjsť k vzniku mimoriadnej udalosti.
- Urči, ako znie tón pri vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“.
- b) Požiarne ochrana
- Osvojiť si pravidlá evakuácie pri ohrození požiarom.
- Popíš únikovú cestu v prípade vyhlásenia evakuácie pri vzniku požiaru.
- Uved', kto a ako vyhlási signál „Horí“ na škole.
- Povedz, komu a ako je potrebné ohlásiť požiar.
- Poznať nebezpečenstvo pri manipulácii s materiálom umožňujúcim vznik požiaru.
- Vysvetli nebezpečenstvo použitia otvoreného ohňa v blízkosti horľavých a výbušných látok.
- Urči, kde v škole sú umiestnené hasiace prístroje.
- Povedz, čo všetko je potrebné skontrolovať pred odchodom z domu do školy, aby nedošlo k požiaru.
- c) Prostriedky individuálnej ochrany
- Poznať základné prostriedky ochrany jednotlivca.

- Vymenuj bežné dosiahnuteľné prostriedky ochrany jednotlivca.
- Povedz, pomocou čoho a ako sa zisťuje veľkosť ochrannej masky.

3. ročník

Obsahový štandard:

Charakteristika jednotlivých druhov mimoriadnych udalostí. Druhy a spôsob vyhlásenia varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Možné zdroje ohrozenia vzhľadom na polohu školy. Spôsob evakuácie v prípade ohrozenia školy a jej okolia – havária, živelná pohroma, katastrofa. Povinnosti žiakov pri organizácii evakuácie.

Výkonový štandard:

a) Mimoriadne udalosti

- Poznať druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlásenia.
- Charakterizujú živelnú pohromu, haváriu, katastrofu.
- Povedz, čo urobíš keď zaznie siréna a nenachádzaš sa v škole ani doma, ale vonku.
- Povedz, ako sa dozvieš o hrozivom nebezpečenstve a vzniku mimoriadnej udalosti.
- Uved', ako dlho počuť sirénu pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.
- Uved' miesta možností vzniku mimoriadnych udalostí v okolí školy, bydliska.
- Vymenuj najčastejšie požiarne nedostatky (závady) v škole, v domácnosti.

b) Evakuácia

- Osvojiť si základné zákony pri evakuácii školy.
- Vymenuj, ktoré veci sa odporúčajú vziať si so sebou pri evakuácii – evakuačná batožina.
- Uved' hmotnosť evakuačnej batožiny pre deti.

T e m a t i c k ý c e l o k : *Pohyb a pobyt v prírode*

3. ročník

Obsahový štandard:

Orientácia v mieste školy a jej okolí. Osvojiť si vedomosti, zručnosti a pohyb v teréne podľa prírodných úkazov. Základné informácie o významných budovách a ich účele. Historické objekty v obci a jej okolí.

Výkonový štandard:

a) Orientácia v mieste školy a jej okolí

- Poznať svoju školu.
- Uved' názov ulice, na ktorej sídli škola.
- Určí miesto tvojej triedy v budove školy.
- Ukáž na pláne školy jedáleň, východ z budovy.
- Poznať okolie školy.
- Vymenuj najmenej dve ulice, ktorými prechádzaš cestou z domu do školy.

- Uved' presnú adresu svojho bydliska.
- *b) Určovanie svetových strán*
- Poznať svetové strany
- Ukážd, kde na obzore vychádza a kde zapadá slnko.
- Vysvetli určovanie svetových strán podľa slnka.
- *c) Významné budovy a ich účel*
- Poznať významné budovy v mieste bydliska a školy.
- Popíš presné miesto, kde sa nachádza zdravotné stredisko v obci.
- Uved' približné miesto pošty.
- Vymenuj dopravné prostriedky pomocou ktorých sa dostaneš do školy.
- Zhotov jednoduchý náčrt dôležitých budov v okolí školy a mieste bydliska.

4. ročník

Obsahový štandard:

Význam vody v prírode a jej konzumácia. Zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode. Jedovaté huby. Značenie turistických chodníkov.

Výkonový štandard:

- *a) Príroda – charakteristika a význam*
- Charakterizovať význam vody v prírode.
- Povedz, ktorá rieka preteká v mieste tvojho bydliska, alebo okolí.
- Povedz, čím sa znečisťuje voda v prírode.
- Poznať jedovaté huby.
- Rozlíš jedovaté huby na obrázku.
- *b) Správanie sa a pohyb v prírode*
- Poznať zásady pohybu a pobytu v prírode.
- Povedz, prečo nemáme poškodzovať prírodu.
- Opíš, možné následky nesprávneho ukrytia pred bleskom.
- Poznať turistické chodníky
- Urči miesto, kde sa nachádza najbližší turistický chodník v okolí školy, obce.
- Popíš, ako sa označujú turistické chodníky.

4. ročník

Obsahový štandard:

Okolie obce, chránené územia, objekty a prírodné útvary. Orientácia podľa poludňajšieho tieňa. Hlavné a vedľajšie svetové strany. Významné budovy a dominanty v okolí. Tvary zemského povrchu.

Výkonový štandard:

- *a) Orientácia v teréne*
- Poznať stanovište a okolie školy.

- Urči najvýhodnejšie miesto v okolí školy na pozorovanie.
- Povedz, ako určujeme svetové strany podľa tieňa.
- Urči hlavné svetové strany podľa poludňajšieho tieňa.
- Vymenuj hlavné a vedľajšie svetové strany.
- Určiť významné budovy podľa svetových strán.
- Ukáž hlavné svetové strany pred vchodom do školy.
- Nakresli, čo dôležité sa nachádza severne, východne, západne a južne od vchodu do školy.
- Povedz, ktoré sú hlavné časti kompasu, alebo buzoly.
- Urči, na ktorú svetovú stranu ukazuje tmavý koniec strelky.
- Urči pomocou kompasu alebo buzoly, čo sa nachádza od vášho stanovišťa na vedľajších svetových stranách.

b) Tvárnosť krajiny

- Charakterizovať tvárnosť okolia obce, mesta.
- Uved' rozdiel medzi rovinou a pahorkatinou.
- Povedz, ktorý je najvyšší vrch v okolí obce.
- Opíš Vysoké Tatry z hľadiska tvárnosti.

T e m a t i c k ý c e l o k : Zdravotná príprava

3.ročník

Obsahový štandard:

Význam poskytnutia prvej pomoci. Vybavenie domácej lekárničky a jej využitie. Nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov. Význam symbolu „Červený kríž“. Spôsob privolania pomoci k zranenému. Ošetrovanie jednoduchých poranení rúk, nôh a hlavy.

Výkonový štandard:

a) Prvá pomoc s použitím domácej lekárničky

- Poznať a charakterizovať prvú pomoc.
- Povedz, komu je potrebné nahlásiť úraz.
- Nakresli znak (symbol) Červeného kríža, ktorý vidíš na lekárničke,
- Poznať funkciu domácej lekárničky.
- Povedz, prečo deti nesmú svojvoľne užívať lieky.
- Vymenuj tri lieky alebo zdravotné pomôcky, ktoré by nemali chýbať v domácej lekárničke.
- Uved' tri najdôležitejšie obväzové pomôcky.
- Povedz, kde všade by nemala chýbať lekárnička.

b) Jednoduché rany

- Poznať postup ošetrovania jednoduchých poranení.
- Urči, akým prostriedkom vyčistíš ranu.

- Vysvetli, na čo slúžia rýchloobväzy (náplasti).
 - Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny chrčtu ruky.

4. ročník

Obsahový štandard:

Návšteva lekára v zdravotnom stredisku. Správanie sa v zdravotníckych zariadeniach. Úloha lekára pri pomoci chorým a zraneným. Prevencia pred chorobami a preventívne opatrenia proti uštipnutiu hmyzom.

Výkonový štandard:

a) *Významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia*

- Poznať významné zdravotnícke zariadenia.
- Uved', kde sa nachádza zdravotné stredisko v blízkom okolí mieste tvojho bydliska.
- Opíš, na aký účel slúži ľudom nemocnica.
- Vysvetli, ako sa správať v čakárni u lekára.

b) *Starostlivosť o zdravie*

- Poznať zásady starostlivosti o zdravie.
- Vysvetli význam povolania lekár.
- Uved', akých lekárov si navštívil a ako pomáhajú chorým a raneným.
- Povedz, ktorým športom si upevňuješ zdravie.
- Uved', aká strava je pre človeka najzdravšia.

b) *Neprijemné poranenia*

- Poznať zásady ošetrovania neprijemných poranení.
- Uved', na aké poranenie použiješ studený obklad.
- Povedz, pomocou čoho vytiahneš žihadlo zapichnuté v koži.
- Povedz názov jediného jedovatého hada u nás.
- Charakterizuj, ako vyzerá miesto so zahryznutým kliešťom.

4.ročník

Obsahový štandard:

Zásady ochrany zdravia. Hygiena tela a starostlivosť o chrup. Správna životospráva. Ošetrovanie a obväzovanie rán na prstoch ruky, lakt'a, oka a hlavy.

Výkonový štandard:

a) *Ochrana zdravia*

- Poznať časti ľudského tela a zásady správnej životosprávy.
- Vymenuj hlavné časti ľudského tela.
- Povedz, ako sa máš správne starať o svoje zuby.
- Povedz, prečo človek potrebuje pravidelný a dostatočný spánok.
- Vymenuj základné zásady správnej životosprávy.

b) Prvá pomoc pri poranení hornej končatiny a hlavy

- Poznať zásady ošetrovania a obväzovania.
- Vysvetli, prečo je potrebné každé poranenie okamžite ošetriť.
- Popíš, ako by si ošetril povrchové poranenie hlavy.
- Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny lakt'a.
- Na poranené prsty ruky použi správny obväz.

Učivo „Ochrana života a zdravia“ má niekoľko špecifik a odlišností od ostatných vyučovacích predmetov v základnej škole. Základným znakom učiva OŽZ je, že hoci nemá vyučovacím predmetom, je učivo pre žiakov prvej a druhej zdravotnej skupiny povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie učiva je zamerané prípravou žiakov v koedukovanej forme na správne činnosti a konania v prípade vzniku nebezpečnej mimoriadnej situácie. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti. Zvláštnosťou učiva OŽZ je viac tematický obsah navzájom nie podobný. Pre osvojovanie vedomostí a zručností sa využívajú najmä didaktické hry, prípadne niektoré vhodné poznatky z iných oblastí vzdelávania. Používané metódy rešpektujú bežné didaktické postupy, žiada sa však uplatňovať menej verbálne a viac názorné metódy, cvičenia a kontroly. Dôležitú funkciu plnia aktivizujúce a motivačné hodnotenia, samostatné alebo skupinové činnosti. Žiaci majú v priebehu osvojovania učiva získať poznatky o potrebnosti a nenahraditeľnosti učiva pri vzniku a priebehu mimoriadnej situácie. Odporúčame spracovať a skoordinať učivo vybraných vyučovacích predmetov k jeho využitiu v medzipredmetových vzťahoch v prospech učiva OŽZ. Prvky učiva sú zapracované do učebných osnov povinných predmetov (telesná výchova, vlastiveda, prvouka, prírodoveda, výtvarná výchova) a sú ich integrálnou súčasťou. Rozdielnosť v procese vyučovania učiva OŽZ je, že sa realizuje prevažne mimo učební so špecifickým materiálom a učebnými pomôckami. Dávame na zváženie zaradenie niektorých tém do DH vzhľadom na :

- priestorové podmienky školy,
- blízkosť vhodného terénu,
- dostupnosť materiálu a pomôcok na precvičovanie,
- náročnosť, alebo neprimeranosť požiadaviek a úloh na žiakov vzhľadom na pohlavie a vek,
- odbornú pripravenosť pedagogických pracovníkov.

Na procese realizácie učiva sa okrem tém vo vybraných povinných predmetoch, didaktických hier podieľajú aj :

- školský režim (disciplinovanosť a kolektivismus),
- civilná ochrana a objektová ochrana,
- záujmová činnosť (príprava mladých zdravotníkov, požiarnikov, záchranárov CO, športových strelcov a pod.),
- spolupráca so špecifickými organizáciami a združeniami ako Armáda SR, Slovenský skauting, Sokol, Orol, SČK, Slovenský zväz ochrancov prírody, Združenie technických a športových činností SR.

Nakoľko sa učivo nerealizuje v samostatnom predmete, je potrebné, aby riaditeľ školy zabezpečením a usmernením učiva poveril zodpovedného učiteľa. Osobitnú pozornosť je

treba venovať príprave a rozširovaniu materiálového zabezpečenia výučby, ktoré vzhľadom na prevažujúci praktický charakter výučby bezprostredne ovplyvňuje kvalitu plnenia cieľov. Poverení organizátori zodpovedajú za účelné skĺbenie organizačnej a metodologickej stránky tejto náročnej formy vyučovania.

BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI DIDAKTICKÝCH HRÁCH NA ŠKOLÁCH

Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní didaktických hier zodpovedá vedúci didaktických hier, ktorý je povinný :

- organizovať označenie priestoru DH a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraničenie nebezpečných priechodov a miest,
- označiť miesta imitácie a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií,
- udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
- spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci didaktických hier,
- kontrolovať osobne a prostredníctvom svojich zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.
- oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
- oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
- kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

Počas didaktických hier je zakázané :

- používať nesprávnu či poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
- rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
- dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
- pohybovať sa v nebezpečných miestach,
- rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Formy uplatnenia:

- integrovaná súčasť prírodovedy, vlastivedy, telesnej výchovy
- súčasť triednických hodín,
- didaktické hry a hry v prírode, športové podujatia a súťaže, krúžková činnosť

Finančná gramotnosť

1.Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty.

Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2:

Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.

Čiastková kompetencia 3:

Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec).

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

Čiastková kompetencia 2:

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.

Čiastková kompetencia 3:

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním .

Čiastková kompetencia 4:

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Čiastková kompetencia 5:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

Čiastková kompetencia 6:

Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch. Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca**Celková kompetencia**

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné a rodinné potreby.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať vzťah povolanie – zamestnanie. Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

Čiastková kompetencia 3:

Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi**Celková kompetencia**

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1:

Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Čiastková kompetencia 5

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

5. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Čiastková kompetencia 3:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Čiastková kompetencia 2:

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu. (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku).

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

4 Vnútornej systém kontroly a hodnotenia

Vnútornej systém kontroly a hodnotenia je zameraný na tri oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

4.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce školy

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z požiadaviek zákona. Žiaci budú hodnotení v zmysle Metodického pokynu MŠ SR č.7/2009-R na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotenie žiaka:

- Pri hodnotení žiakov budeme dbať na to, aby sme ich prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali na úspešných a neúspešných
- Budeme odlišovať hodnotenie učebných výsledkov od hodnotenia správania
- Pri hodnotení žiakov so ŠVP budeme prihliadať na možný vplyv zdravého znevýhodnenia na jeho školské výkony
- Celkové hodnotenie žiaka sa v prvom ročníku vyjadruje stupňami prospel(a) a neprospel(a), v druhom a treťom ročníku stupňami: a)prospel(a) s vyznamenaním
b)prospel(a) veľmi dobre
c) prospel(a)
d) neprospel(a)
- Ak má žiak prospech v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný, učiteľ klasifikuje piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4- dostatočný, 5 – nedostatočný
- Správanie žiaka je klasifikované štyrmi stupňami: 1 – veľmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – menej uspokojivé, 4 – neuspokojivé
- Ak nie je možné žiaka klasifikovať pre vážne objektívne príčiny, určí riaditeľ školy na jeho klasifikáciu náhradný termín. Ak nie je možné klasifikovať žiaka v náhradnom termíne, žiak sa neklasifikuje, opakuje ročník.

Žiacka knižka:

Žiacke knižky slúžia na hodnotenie a klasifikáciu prospechu žiakov v jednotlivých predmetoch.

Kritériá hodnotenia:

Pri hodnotení práce žiaka musí učiteľ brať do úvahy:

- školskú prácu – pripravenosť, aktivita, prezentácia v škole
- merateľné výsledky – skúšanie ústne, písomné
- domáca príprava a jej prezentácia v škole
- hodnotenie výstupov žiaka

Metódy a formy hodnotenia:

- pozorovanie
- komunikácia
- testovanie
- skúšky
- konzultácie s učiteľmi
- konzultácie (podľa potreby) so psychológom, odborným lekárom

4.2 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Pedagogickí pracovníci budú hodnotení na základe nasledovných kritérií.

- Hospitácie (pozorovanie)
- Osobný rozhovor
- Výsledky žiakov, ktoré získali pod jeho vedením (prospech, súťaže, didaktické testy)
- Vzájomné hodnotenie pedagogických zamestnancov
- Žiacke hodnotenie učiteľov (dotazník, anketa)
- Výsledky pedagógov v oblasti mimoškolskej činnosti a ďalšieho vzdelávania

4.3 Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe
- Posúdenie toho, ako škola splňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení

Pravidelne sleduje:

- Priebeh vzdelávania, metódy a formy práce, ktoré učitelia pri práci využívajú
- Dosiahnuté výsledky vzdelávania a celkovú úroveň výsledkov práce školy
- Podmienka a prostredie, v ktorom prebieha výchovno-vzdelávací proces
- Spokojnosť s vedením školy a s prácou učiteľov

Kritériom pre nás je:

- Kvalita dosiahnutých výsledkov

- Spokojnosť žiakov, rodičov i pedagogických zamestnancov školy

Každoročne škola vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na dve veci:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná školskou samosprávou – Radou školy, predkladaná na schválenie zriaďovateľovi – Obce Sokol'. Zverejňujeme ju na webovej stránke obce, v podtitule Základná škola. Majú k nej prístup žiaci, rodičia i verejnosť.

5 Školský učebný plán- Inovovaný rámcový učebný plán

Učebný plán školského vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie Základnej školy v Sokoli vychádza z rámcových učebných plánov Štátneho vzdelávacieho programu 1.stupňa základnej školy ISCED 1. V týchto plánoch sú stanovené minimálne časové dotácie.

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

Pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárneho vzdelávania				
		1	2	3	4	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	9	7	7	32
	anglický jazyk	1	1	3	3	8
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	5	17
	informatika	1	1	1	1	4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3
	prírodoveda			2	2	4
	fyzika					
	chémia					
	biológia					
Človek a spoločnosť	vlastiveda			2	2	4
	dejepis					
	geografia					
	občianska náuka					
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova / náboženstvo	1	1	1	1	4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2
	technika					
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
	základ	20	20	23	25	88
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8
	spolu	22	23	25	26	96

Poznámky:

-Vyučovacia hodina trvá 45 minút.

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený.

-Tvorba skupín žiakov na hodiny náboženskej výchovy a informatívnej výchovy je nasledovná :1.ročník: 1 žiak; 2.ročník: 2 žiaci; 3.ročník:7 žiaci a 4.ročník:4 žiaci.

Skupinu na Anglický jazyk tvoria na jednej vyučovacej hodine všetci žiaci a na dvoch žiaci 3. a 4. ročníka.

6 Učebné osnovy- vzdelávacie štandardy

Učebné osnovy - vzdelávacie štandardy tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú:

1. Úprava časovej dotácie
2. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania - **obsahový štandard**
3. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí
4. Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi
5. Požiadavky na výstup - **výkonový štandard**
6. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
7. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.
8. Hodnotenie predmetu

Cieľové programy učebných osnov a vzdelávacích štandardov každého predmetu tvoria prílohu Školského vzdelávacieho programu.